

הם נחשבים. וכיון דהוי אונס נפטר השליח בשבועה. שהרי שומר שכר פטור מן האונס.⁽³⁰⁾

אמר רבי יוסטי ברבי סימון: משנתינו, האומרת שאם נגנבו השקלים משנתרמה התרומה נשבעין לגזברין ופטורין ואין בני העיר חייבין באחריות השקלים, **אתיא כמאן דאמר תורמין הלשכה על הגבוי ועל העתיד לגבות.** והלכך בשעה שתורמין הלשכה חשיבי כל המעות שביד השליחים כהגיעו ליד הלשכה, ושוב אין בני העיר חייבין באחריותן, וכפי שנתבאר במשנה.

ברם [אולם] **למאן דאמר אין תורמין לא על הגבוי ולא על העתיד ליגבות** — **לא ברא** [אין הדין כן]. כי לפיו גם אם נתרמה התרומה קודם שנאבדו השקלים של בני העיר, לא יצאו אנשי העיר ידי חובתם. שהיות ואין תורמין על הגבוי ביד השליח,

לא נכנסו המעות הללו לרשות הגזבר, וברשות בני העיר הם עומדים, ונשבעין השלוחים לבני העיר ובני העיר שוקלים אחרים תחתיהן.⁽³¹⁾

אמר רבי אלעזר: משנתינו הטומרת שהשלוחין נשבעין לבני העיר שלא פשעו בשקלים המופקדים בידם — **אליבא דרבי שמעון היא**, וכפי שמבוארת להלן שיטתו.

דאילו לרבנן, נפטרינן בלא שבועה, שכן הוא הדין ש"אין נשבעין על ההקדשות". ובהכרח משנתינו רבי שמעון היא.

דרבי שמעון אומר במסכת שבועות: **קדשים שהוא חייב באחריותן כנסיו הן**, ונשבעין עליהם, דסבירא ליה "דבר הגורם לממון — כממון דמי". והלכך, קדשים שהמקדיש חייב באחריותן, הרי אף שהבהמה עצמה שייכת להקדש, מכל מקום כיון שאם תאבד חייב

30. כתב הרמב"ם [פרק ג מהלכות שקלים הלכה ח]: "בני העיר ששלחו את שקליהן ביד שליח, ונגנבו או אבדו. אם שומר חנם הוא הרי זה נשבע להם ונפטר, כדין כל שומרי חנם. והן חוזרין ונותנין שקליהם פעם שניה".

ומבואר בדבריו דהא דאמרינן שאם נתרמה התרומה פטורין בני העיר מלשקול שנית הוא דווקא אם מסרו לשומר שכר, כמבואר בהמשך דברי הרמב"ם. אך אם מסרו לשומר חנם חשיב פשיעת בני העיר וצריכין לחזור ולשקול, וכמבואר בהמשך [הלכה ט]. כי כאשר נתנו לשומר שכר פטורין בני העיר היות ו"מה היה להם לעשות, הרי לא מסרום אלא לשומר שכר, שהוא חייב בגניבה ואבידה".

ותמה ה"כסף משנה": הא להדיא מבואר כאן בגמרא דאפשר להעמיד משנתינו האומרת שאם

נתרמה התרומה פטורין בני העיר במסרו לשומר חנם.

31. רש"י בכתובות [קח א] פירש, וזה לשונו: "ועל העתיד לגבות, ואפילו לא נגבה לאחר מכאן יש לו חלק בתרומה ובקרבתה, אלא שחיסר מצוה".

והקשו תוספות שם ממשנתינו, האומרת שכשמסרו בני העיר שקליהם לשליח ואבדו המעות אם לא נתרמה התרומה צריכין בני העיר לשקול אחרים תחתיהם. ואי נימא כרש"י, דכשתורמין על העתיד תורמין גם על מה שלא יגבה לבסוף, מדוע צריכין לשקול שוב? ואי משום מצוה, אם כן אפילו אם נתרמה התרומה, יתרמו אחרים תחתיהם.